

Planctus Cygni deel 1-3.

Voor sopraan, arabische sopraan, duduk/fujara, harp en kamerkoor

Planctus Cygni is een anoniem gedicht uit 850 na Chr., waarin het verhaal wordt verteld van een zwaan die de zee op vliegt, de weg kwijtraakt, hopeloos verdwaalt en bijna verdrinkt, maar uiteindelijk weer land vindt.

Maar dat is wel een ander land dan waar hij vandaan kwam. Vanaf nu is hij een 'exulata', 'almanfa', een vreemdeling.

Toen ik Planctus Cygni las, zag ik meteen een link met de vluchtelingen crisis in Europa.

En daarmee gaat Planctus Cygni over de communicatie tussen west en oost.

Tegelijkertijd vond ik het muzikaal ook ongelooflijk spannend om onze westerse klanken te vermengen met die prachtige oosterse. En dat hebben Festival November Music en het Nederlands Gregoriaans Festival mogelijk gemaakt door me beiden compositie-opdrachten te verstrekken voor Planctus Cygni.

Het leverde wat mij betreft een zee van nieuwe mogelijkheden en muzikale landschappen op voor zowel de solisten als voor het koor en ik verwacht zeker ook voor de luisteraar.

In de 3 delen van Planctus Cygni kun je een geleidelijke verschuiving horen van alleen latijnse teksten in deel 1, naar meer en meer latijn vermengd met arabisch in de delen 2 en 3. Ook in de klanken van de verschillende delen is die langzame verschuiving waar te nemen. Zowel solisten als koor voegen zich aanvankelijk met westerse noten naar de latijnse strofen van het gedicht. De duduk, met haar aparte timbre en glijdende tonen is het enige vreemde element in dit eerste deel. In het tweede deel komt de vluchteling, manafaa, voor het eerst voorzichtig met haar eigen oosterse klanken naar buiten, en lijkt de tot dan toe volledig westers zingende sopraan daar ook wel iets van over te willen nemen.

En in deel 3 zingen beide solistes zowel westerse als oosterse melodieën en teksten door elkaar. Ook in het koor kun je die lijnen steeds meer horen.

Want zoals gezegd, Planctus Cygni gaat wat mij betreft over communicatie tussen west en oost.

Ik ben er namelijk van overtuigd dat communicatie tussen de verschillende culturen uiteindelijk de beste manier is om er samen op den duur uit te komen in Europa: Concurrere omnia Alitum et conclamare Agmina: Join together, all winged creatures, and sing together all of you!

Als componist hoop ik daar met deze compositie op mijn manier iets aan bij te kunnen dragen.